

PREVENTIVA

- krape je treba kupovati le iz rej s preverjenim zdravstvenim statusom;
- koi krapov se ne naseljuje skupaj z navadnimi krapji; priporočljivo je, da se na novo nabavljene krape pred končno naselitvijo namesti v karanteno; v ta namen se jih da v poseben ribnik, kjer naj v primernih temperaturnih pogojih ostanejo 4 tedne, k njim pa se naseli (domače) krape zanesljivo proste okužbe, ki služijo kot indikator;
- ribnike je potrebno redno prazniti, izsuševati in razkuževati;
- razkuževati je potrebno orodje, opremo in prevozna sredstva;
- potrebno je razkuževati vso opremo in pribor športnih in rekreativnih ribičev pred vstopom na območje ribnika in ob odhodu z njega;
- poginjene ribe je potrebno sproti odstranjevati iz ribnika in jih predati v odvoz veterinarsko-higienski službi.

POVZETEK

- KHV prizadene vse različice navadnega krapa (*Cyprinus carpio*).
- Izbruhi KHV se pojavijo pri temperaturi med 15o C in 28o C.
- KHV lahko povzroči veliko gospodarsko škodo.
- KHV se ne zdravi.
- KHV lahko povzroči 100 % smrtnost.
- Ribe je treba kupovati le iz rej s preverjenim zdravstvenim statusom.
- Koi krape je treba strogo ločevati od navadnega krapa.

Kontaktni naslovi za informacije:

Veterinarska uprava RS (VURS)
Parmova 53
1000 Ljubljana
Telefon: 01 300 13 00
Internet: www.vurs.gov.si

Nacionalni veterinarski inštitut
Inštitut za zdravstveno varstvo in gojitev divjih živali, rib in čebel
Gerbičeva 60
1000 Ljubljana
Telefon: 01 4779 100
Internet: www.vf.uni-lj.si

KOI HERPES VIROZA

Veterinarska uprava Republike Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

UVOD

KHV je nalezljiva virusna bolezen navadnega krapa (*Cyprinus carpio*), vključno z njegovimi okrasnimi različicami (npr. koi krap, goi krap, itd.). Leta 1997 je bila bolezen prvič ugotovljena v Nemčiji, leta 1998 v Izraelu, danes pa je razširjena po Evropi, ZDA, Južni Afriki, na Kitajskem, Japonskem in v Indoneziji. Letošnje poletje (avgust 2008) smo jo prvič diagnosticirali tudi v Sloveniji. Bolezen predstavlja resno nevarnost za gojene in prostoživeče dovzetne krapske vrste.

POVZROČITELJ

Povzročitelj je virus iz skupine herpes virusov, imenovan Herpesvirus cyprini (CyHv-3). Virus je zelo patogen in lahko povzroči tudi 100% pogin. Virus je občutljiv na sončno svetlobo (toplota in UV žarki) in določene kemične preparate. Za izbiro ustreznega razkužila se posvetujte s strokovnim delavcem Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI). Razkužila je potrebno uporabljati po navodilih proizvajalca in se pri ravnanju z njimi primerno zaščititi.

DOVZETNE VRSTE RIB IN PRENAŠALCI

Za KHV so dovzetne nekatere krapske vrste (navadni krap, koi krap, goi krap in hibridne vrste navadnega krapa). Bolezen prizadene vse starostne skupine, vendar so dovzetnejše mlajše ribe. Preživele ribe ostanejo prenašalke virusa. Virus lahko prenašajo tudi ostale vrste rib, ki so naseljene ob krapih, vendar same ne zbolijo.

Za človeka bolezen ni nevarna – ni zoonoza!

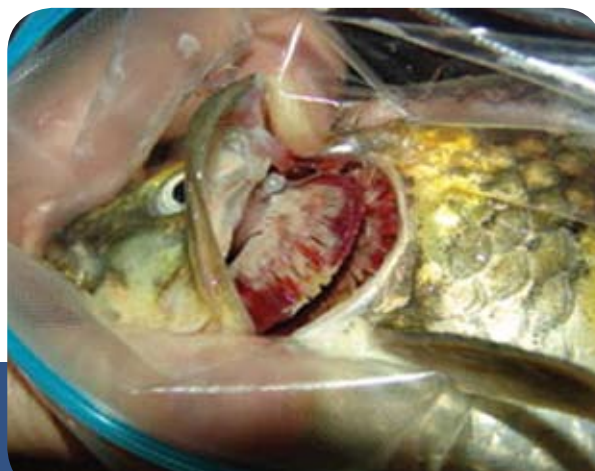
POJAV BOLEZNI

Bolezen nastopi pri temperaturi vode med 15o C in 28o C. Najpogostejši izbruhi so pri nenadnih spremembah temperature vode – hiter dvig na 23o C. Takrat je tudi smrtnost najvišja.

Krapi zbolijo od 5 do 14 dni po okužbi z virusom, kar je odvisno od temperature vode, starosti in kondicije rib, gostote naseljenosti ter različnih stresnih dejavnikov (npr. sprememba temperature in drugih lastnosti vode, rokovanje z ribami, itd.)

ZNAKI IN POTEK BOLEZNI

- neješčnost;
- nekontrolirano in brezciljno plavanje;
- zadrževanje tik pod površjem ali na dotoku vode v ribnik;
- vdrte oči;
- na površini kože in škrg se kopiči večja količina sluzi - bele obloge, ki se luščijo; na teh mestih postane koža rib hrapava;
- zadebeljenost škrg, sčasoma se pojavijo nekrotična mesta - videz gnijočih škrg;
- sekundarne infekcije (bakterije, plesni), ki še dodatno pospešijo potek bolezni;
- pogin; smrtnost je lahko od 25 do 90 %, lahko pa poginejo tudi vsi krapi v ribniku (100 % smrtnost).

ŠIRJENJE OKUŽBE

Okužba se širi s kontaktom z ribe na ribo (okužene, obolele in poginule ribe), lahko tudi preko kontaminirane vode, mrež, druge opreme in ribiškega pribora.

Virus lahko v svojem gostitelju ostane dlje časa prikrit. Bolezen ponavadi izbruhne po stresu (nagla sprememba temperature vode in drugih lastnosti vode, rokovanje z ribami, ribiška tekmovanja, ribojedi ptiči, itd.).

ZDRAVLJENJE IN NADZOR

Zdravljenja ni. Cepljenje ni dovoljeno.

Vsak povečan pogin, pojav kliničnih znakov ali karkoli, kar bi lahko kazalo na pojav KHV, je potrebno nemudoma prijaviti strokovnemu delavcu Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI), ki bo na podlagi pregleda postavil ali ovrigel sum in odvzel vzorce za preiskavo ter o tem obvestil pristojni Območni urad VURS. Zaradi preprečevanja širjenja bolezni bo izdal pisno navodilo, s katerim bo omejil premike, prepovedal ribolov, predpisal razkuževanje, itd.

V primeru, da se z diagnostičnimi preiskavami v laboratoriju bolezen potrdi, bo uradni veterinar Območnega urada VURS opravil pregled ribnika in nosilcu dejavnosti izdal odločbo, s katero bo odredil določene ukrepe za preprečitev širjenja bolezni (prepoved premikov rib iz in v ribnik, prepoved ribolova, prepoved gibanja nepooblaščenim osebam na območju ribnika, javljanje poginov, razkuževanje opreme, pribora, itd.)